

**Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Кафедра криміналістики, судових експертиз та поліграфології**

**Національний центр судових експертиз при
Міністерстві юстиції Республіки Молдова
Одеський науково-дослідний інститут судових
експертиз Міністерства юстиції України**

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА НАЦІОНАЛЬНА ПРАКТИКА»

27 листопада 2025 року, місто Одеса

**EXPERT SUPPORT IN THE INVESTIGATION OF
ORGANIZED CRIME:
INTERNATIONAL EXPERIENCE AND NATIONAL
PRACTICE**

**Proceedings of the International Scientific and Practical
Conference**

27 November 2025

*Odesa
2025*

*Рекомендовано до друку рішенням кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології НУ«ОЮА» (протокол № 9 від 24 листопада 2025 року)
Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ОНДІСЕ (протокол №9 від 1 грудня 2025 року)*

Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика: збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. м. Одеса, 27 листоп. 2025 р. / [орг. комітет: С. Ківалов, М. Аракелян, О. Катаррага, Д. Кішко, Д. Колодін, А. Колодіна, Л. Аркуша та ін.]; Нац. ун-т Одеськ. юрид. акад. кафедра криміналістики, суд. експертиз та поліграф.; Нац. центр суд. експерт. при Міністер. юстиц. Респуб. Молдова; Одеськ. Наук.-дослідн. ін-т суд. експер. Міністер. юстиції України. Одеса: НУ «ОЮА», 2025. 450 с.

У збірнику викладено матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика», в якій взяло участь понад 100 науковців і практиків з України та інших держав Європи. Представлено актуальні дослідження обговорень таких наукових і практичних проблем, як: експертне забезпечення протидії окремим видам організованої злочинності; використання спеціальних знань та експертне забезпечення розслідування організованої злочинності в умовах збройного конфлікту; міжнародна співпраця у сфері експертного забезпечення протидії організованої злочинності: досвід та практика; інформаційне забезпечення правоохоронних органів у боротьбі з організованою злочинною діяльністю; інноваційні технології та сучасні методи розслідування у протидії організованій злочинності; кримінально-правові, кримінально-процесуальні та кримінологічні проблеми забезпечення протидії організованій злочинності.

Висловлюємо вдячність усім авторам за активну участь, якісний науковий матеріал та високий рівень академічної доброчесності.

Матеріали викладені в авторській редакції.

Відповідальність за зміст, наукову новизну, коректність цитування та достовірність фактичного матеріалу несуть автори.

© НУ «Одеська юридична академія», 2025
© Автори статей, 2025

*Recommended for publication by the decision of the Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology NU «OLA» (Pr. 9, November 24, 2025)
Recommended for publication by the decision of the Academic Council of ONDISE (Pr. 9, December 1, 2025)*

Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Odesa, 27 November 2025) / [Organizing Committee: S. Kivalov, M. Arakelyan, O. Cataraga, D. Kishko, D. Kolodin, A. Kolodina, L. Arkusha et al.]; National University «Odesa Law Academy», Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology; National Centre of Judicial Expertise of the Ministry of Justice of the Republic of Moldova; Odesa Scientific Research Institute of Forensic Examinations of the Ministry of Justice of Ukraine. Odesa:NU«OLA», 2025. 450 p.

The Proceedings contain papers presented at the International Scientific and Practical Conference «Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice», which brought together over 100 scholars and practitioners from Ukraine and other European countries. The materials address urgent scientific and practical issues, such as expert support for combating specific types of organized crime; the use of specialized knowledge and expert support for investigating organized crime during armed conflict; international cooperation in forensic support for combating organized crime; information support for law enforcement in countering organized criminal activity; innovative technologies and modern investigative methods; and criminal law, criminal procedure, and criminological issues in ensuring effective counteraction to organized crime.

We express our sincere gratitude to all authors for their active participation, high-quality academic contributions, and strong adherence to academic integrity.

The materials are published in the authors' original versions.

Authors bear responsibility for the content, scientific novelty, accuracy of citations, and reliability of factual information.

© National University «Odesa Law Academy», 2025
© Authors of articles, 2025

Юрій ВІНОКУРОВ

ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЗНАНЬ У РОЗСЛІДУВАННІ
ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ У СФЕРІ ЕКОНОМІКИ.....170

Марина ВОЙЧИШЕНА

КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ.....174

Ростислав ГОЛОВАЧ, Сергій ШЕРЕМЕТОВ, Володимир БАБЕНКО

СУДОВА ВІЙСЬКОВА ЕКСПЕРТИЗА У ПРОТИДІЇ ВІЙСЬКОВІЙ ОРГАНІЗОВАНИЙ
ЗЛОЧИННОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ.....177

Polixenia GRECU

SEMNIFICAȚIA URMELOR DE APĂRARE ÎN INTERPRETAREA MECANISMULUI
AGRESIUNII.....182

Єлизавета ДРИГА

ЗНАЧЕННЯ ВИСНОВКУ СПЕЦІАЛІСТА У ПРОВАДЖЕННЯХ ПРО НЕЗАКОННИЙ ОБІГ
ЗБРОЇ ТА БОЄПРИПАСІВ.....186

Віктор ЗАГОРОДНІЙ, Ігор ЗАГОРОДНІЙ

ВЛАСНІ СПЕЦІАЛЬНІ КРИМІНАЛІСТИЧНІ ЗНАННЯ СЛІДЧОГО ТА ДЕТЕКТИВА.....190

Юлія ЗГОДА

РОЛЬ СУДОВО-ЕКСПЕРТНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КОРИСЛИВИХ
КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО АБО НАДЗВИЧАЙНОГО
СТАНУ.....194

Христина КІЛІМІЧЕНКО

ОСНОВИ ВИКОРИСТАННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ЗНАНЬ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ДО
ПРОВЕДЕННЯ ДОПИТІВ ЖІНОК, ПРИЧЕТНИХ ДО ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ
ОСНОВ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ.....197

Олександр КОТЛЯРЕНКО

БОЙОВИЙ ІМУНІТЕТ ЯК ЧИННИК ТРАНСФОРМАЦІЇ ЗАВДАНЬ СУДОВОЇ ВІЙСЬКОВОЇ
ЕКСПЕРТИЗИ..... 200

Дар'я КРИВЕНЧЕНКО, Юлія СЕМКО

ЩОДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ЛІНГВІСТИЧНИХ ОЗНАК ЗАКЛИКІВ ДО ПІДТРИМКИ
РІШЕНЬ ТА/АБО ДІЙ ДЕРЖАВИ-АГРЕСОРА, ЗБРОЙНИХ ФОРМУВАНЬ ТА/АБО
ОКУПАЦІЙНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ ДЕРЖАВИ-АГРЕСОРА.....204

Сергій ЛЯХОВЕЦЬКИЙ

КОНТЕНТ-АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У КОНТЕКСТІ ВИЯВЛЕННЯ ОЗНАК
ДОВЕДЕННЯ ОСОБИ ДО САМОГУБСТВА.....209

Ірина МАКОГІН

ОСОБЛИВОСТІ ЕКСПЕРТИЗИ ХОЛОДНОЇ ЗБРОЇ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ
ЩОДО ВБИВСТВ, ВЧИНЕНИХ ЧЕРЕЗ НЕОБЕРЕЖНІСТЬ.....212

Войчишена Марина

доктор філософії в галузі права, старший викладач кафедри кримінального процесу та криміналістики факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Національної поліції України, Донецький державний університет внутрішніх справ,

м. Кропивницький, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1854-3631>

електронна адреса: voychishena.mv@gmail.com

**КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ВОЄННИХ
ЗЛОЧИНІВ**

У тезах розглянуто сутність і значення криміналістичного забезпечення розслідування воєнних злочинів. Охарактеризовано сучасні криміналістичні методи та засоби розслідування: особливості роботи із цифровими доказами, розвідки з відкритих джерел, криміналістичний ДНК-аналіз та використання можливостей судових експертиз.

Ключові слова: криміналістичне забезпечення, досудове розслідування, воєнні злочини, судова експертиза.

Voychyshena Maryna

Doctor of Philosophy in Law, Senior Lecturer, Department of Criminal Procedure and Forensics, Faculty of Training Specialists for Pre-Trial Investigation Bodies of the National Police of Ukraine, Donetsk State University of Internal Affairs, Kropyvnytskyi, Ukraine

CRIMINALIST SUPPORT OF WAR CRIMES INVESTIGATION

The abstracts consider the essence and significance of forensic support for war crimes investigation. Modern forensic methods and means of investigation are characterized: features of working with digital evidence, open source intelligence, forensic DNA analysis and use of forensic expertise.

Keywords: forensic support, pre-trial investigation, war crimes, forensic expertise

За офіційною інформацією Офісу Генерального прокурора станом на 03.11.2025 року зареєстровано 190909 воєнних злочинів, передбачених ст. 438 КК України [2], а тому перед працівниками правоохоронних органів стоїть завдання щодо документування фактів вчинення воєнних злочинів, ефективного та результативного досудового розслідування, притягнення осіб, винних у вчиненні вказаних злочинів до кримінальної відповідальності.

Section 2. Use of special knowledge and expert support for the investigation of organized crime in conditions
of armed conflict

Суттєве значення для розслідування воєнних злочинів має криміналістичне забезпечення, що полягає у використанні спеціальних знань, науково-технічних засобів та сучасних досягнень науки з метою виявлення, фіксації та дослідження доказів. Науковцями в галузі криміналістики розробляються сучасні криміналістичні методи та засоби розслідування, до яких можна віднести особливості роботи із цифровими доказами, використання можливостей штучного інтелекту та розвідки з відкритих джерел, криміналістичний ДНК-аналіз та використання спеціальних знань з метою дослідження доказів.

У зв'язку з розвитком сучасних технологій, використання мобільних пристроїв, комп'ютерної техніки та мережі Інтернет, зберігання цифрової інформації на електронних носіях та хмарних сховищах виникає необхідність у фіксації і дослідженні цифрових доказів. Засоби і методи цифрової криміналістики орієнтовані на забезпечення технічних процедур пошуку, вилучення, зберігання й аналізу інформації, яка міститься в комп'ютерних засобах, електронних мережах, мобільних телефонах та інших цифрових пристроях, хмарних сховищах тощо [4, с. 49]. Вони широко застосовуються в оперативно-розшуковій діяльності з метою виявлення ознак кримінального правопорушення, на стадії досудового розслідування при підготовці та проведенні негласних і гласних слідчих (розшукових) дій, пов'язаних зі збиранням цифрових доказів, у судових експертизах, які їх досліджують [4, с. 50].

Розвідка з відкритих джерел надає можливість отримати та зафіксувати інформацію про обставини вчинення воєнних злочинів та осіб, що їх вчинили (інтернет-ресурси, соціальні мережі, пошукові сайти та платформи, супутникові зображення, карти, відтворення записів відеоспостереження в режимі реального часу). Програмне забезпечення для Open Source Intelligence (OSINT) набуває все більшого значення як інструмент для збору загальнодоступної інформації з різних відкритих джерел, серед яких пошукові системи, соціальні мережі офіційні державні документи. Завдяки використанню передових алгоритмів, OSINT-інструменти здатні здійснювати перехресний аналіз даних, що дозволяє отримувати точну інформацію та виявляти раніше недоступні взаємозв'язки [5, с. 909].

На сьогодні одним із способів ідентифікації особи є ДНК-аналіз, який здійснюється за допомогою оцінки та порівняння ДНК у наданих зразках біологічного матеріалу. Об'єктами ДНК-аналізу є біологічний матеріал у вигляді зразків, які містять ДНК людини, а саме: кров, слина, волосся з коренем, потожирові виділення, сперма, частини епітелію, внутрішніх органів, кісток, м'язової тканини тощо. Під час проведення судової молекулярно-генетичної експертизи використовуються різні методи ДНК-аналізу в залежності від об'єктів дослідження та питань, які підлягають вирішенню. Загалом, ДНК-аналіз є новітнім засобом криміналістичної техніки, який в умовах сьогодення набуває активного розвитку та використання.

Слід зазначити, що найбільш широку мережу лабораторій судової генетики мають установи Експертної служби МВС України, яка виконує також і функції з ведення автоматизованих криміналістичних обліків генетичних ознак людини [4, с. 22]. Також лабораторії молекулярно-генетичних досліджень функціонують у деяких експертних установах Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства юстиції України. У системі МВС України в обласних науково-дослідних експертно-криміналістичних центрах МВС України [3, с. 379]. Таким чином, ідентифікація осіб, загиблих в умовах збройного конфлікту здійснюється за допомогою судової молекулярно-генетичної експертизи.

Істотну роль у доказуванні воєнних злочинів відіграє судова експертиза, яка сприяє вивченню та дослідженню слідів, речових доказів, аналізу наявних відомостей та перевірки показань учасників кримінального провадження. Аналіз і узагальнення судових рішень говорить про те, що під час розслідування воєнних злочинів призначаються такі судові експертизи: судово-медична, товарознавча, транспортно-товарознавча, психіатрична, психологічна, експертиза зброї та слідів її застосування, вибухотехнічна, молекулярно-генетична, портретна, лінгвістична, військова, комплексна медико-криміналістична, фототехнічна експертизи.

Перелік використаних джерел:

1. Криміналістичне дослідження ДНК : технології та можливості : навч. посіб. / Р. Л. Степанюк, С. І. Перлін, В. В. Кікінчук та ін.; вид. 2-ге, переробл. та допов. Харків, 2022. 120 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/items/84ef41da-0612-4e11-85dd-96d736270f33>

2. Офіційний сайт Офісу Генерального прокурора. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/yuvenalni-prokurori-631-ditina-zaginula-v-ukrayini-vnaslidok-zbroinoyi-agresiyi-rf>

3. Розслідування воєнних злочинів і пов'язаних з війною кримінальних правопорушень: кримінально-правові, кримінальні процесуальні та криміналістичні аспекти : наук.-практ. посіб. / І. В. Клименко та ін.; за заг. ред. В. В. Сокурєнка. Харків: Право, 2024. 432 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/entities/publication/4d8a5fcd-ce4f-4673-9f31-ade051e082af>

4. Степанюк Р. Л., Гусєва В.О. Сучасні криміналістичні засоби та методи протидії злочинності : навч. посіб. Харків : ХНУВС, 2024. 232 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi78/0058151.pdf#page74>

5. Тома М.Г., Василюва О.В. Інструменти Osint: фіксація воєнних злочинів в Україні. Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство». 2025. № 2. С. 905–909. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2025/04/136.pdf>